

Ember To Remember
גחלת הזיכרון

1

שאול מייזליש

**ערב התייחדות משפחתי
לזיכרון השואה**

”הזיכרון הוא המקיים את האדם בארץ החיים” (שד”ל)

דרכה של המשפחה לזכור ולהוקיר את קורבנות השואה וניצוליה

גחלת הזיכרון שאלו מייזליש

© 2009 גחלת הזיכרון

טל. 03-5461918, ת.ד. 32377 תל-אביב 61323

www.remember.org.il

info@remember.org.il

נדפס בישראל 2009

1 2 3 4 5 6 7 8

09 10 11 12

אין להעתיק, לשכפל, לצלם, להמחזיז או לאגור במאגר נתונים אלקטרוני או אחר את הספר, או

חלקים ממנו, או איורים ותצלומים מתוכו אלא לשימוש פרטי בלבד.

אין להשתמש בו לשימוש מסחרי כלשהו ללא רשות בכתב מהמוציא לאור.

תודתנו לגב' מרתה גליק על השימוש בציורים מתוך הספר "השואה שלי"

שצייר בעלה, ישראל אלפרד גליק ז"ל, בהיותו באושוויץ, 1945.

לארגון הפרטיזנים, לוחמי המחתרות והגטאות, על השימוש בהמנון הפרטיזנים.

לאלון ומאיה באורתפרוינד על הסיוע בגיבוש הקונספט של גחלת הזיכרון.

למרים דוד בהשתתפות בעריכה לשונית.

עיצוב: עיצוב-עיצוב - אריאלה רייזמן

הדפסה: דפוס ניידיט בע"מ

צילום העטיפה: ספיר הוברמן, משפחה בטקס גחלת הזיכרון

תוכן עניינים

7	גחלת הזיכרון
9	הקדמה
11	דברים מאת פרופ' שבה וייס
12	פתיחת הטקס - שיר המעלות
13	נר ראשון - נר הזיכרון
17	נר שני - נר החיים לניצולי השואה
21	נר שלישי - נר לגבורת הפרטיזנים ומורדי הגטאות
23	נר רביעי - נר המשפחה
27	נר חמישי - נר הכרת הטוב
31	נר שישי - נר התקומה
33	הליכה לקיסריה
33	ברכה על היין
34	תפילה לשלום המדינה
35	נבואת נחמה
36	התקווה
38	דפי המשפחה שלי

Ember To Remember
גחלת הזיכרון

גחלת הזיכרון

התכנסות משפחתית להנצחת השואה

יום הזיכרון לשואה ולגבורה מצוין מדי שנה במגוון פעילויות: אזכרות, צפירת זיכרון, עצרות עם, טקסי התייחדות, דגלים בחצי התורן ונסיעות בני נוער לפולין. כל העם היהודי ובני עמים אחרים מתייחדים עם זכר השואה ותוצאותיה; אך דווקא ברמה המשפחתית-אישית, אין טקס או פעילות להנצחת יום מיוחד זה.

השנים שחלפו, הרגשות שקהו והתמעטותם של ניצולי השואה, שמיעוטם עדיין בחיים, מחדדים את החשיבות ביצירת טקס קבוע שיעבור מדור לדור ויישמר את שרשרת המידע והזיכרון.

מטרתנו היא לאגד משפחות יהודיות בישראל ובתפוצות למסורת טקסית של זיכרון, חינוך הילדים להנצחת עדות השואה וגבורת הנספים ולייחד מקום להוקרת חסידי אומות העולם.

לצורך כך יצרנו את

טקס **גחלת**
הזיכרון

Ember To Remember
גחלת הזיכרון

במסגרתו
בני המשפחה
מדליקים נרות,
חולקים מידע, ידע
וזיכרונות, ומעבירים את החוויה
לדורות הבאים.

מוגשת לכם בזאת ערכה המכילה תוכנית של טקס
משפחתי/מוסדי ליום הזיכרון לשואה ולגבורה.
מטרת הערכה לבנות טקס, המכיל תוכנית מוגדרת בעלת
ששה מרכיבים, לזכר ששת מיליוני היהודים שנספו בשואה,
תוך הדגשת הערכים המיוחדים יום זה.

אנו מנסים לבנות את הטקס באופן אינטראקטיבי, המשתף
את בני המשפחה וכמובן שיש מקום ליוזמות אישיות,
משפחתיות ומוסדיות.

בברכה, משפחת גחלת הזיכרון

הקדמה

**ערכה זו שבידיכם,
מהווה חידוש בנוף הזיכרון
ובאקלים שימור אחת החוויות
המכוננות של עמנו -
חווית השואה.**

ערכה זו באה למלא חלל שהתהווה בתחום הביטוי האישי והמשפחתי לציון יקירי העם היהודי שאבדו בשואה ויש בה כדי מענה לרצון שניבע מזה שנים רבות לטקס משפחתי ולזיכרון אינטימי פנים קהילתי.

יש בדפוסים ובתבונות העולים מן הערכה, כדי להיות גם עוגן לעריכת טקסים בבתי הספר, במרכזים קהילתיים ובמסעות של בני נוער ומבוגרים לפולין ולגרמניה, שהיו לבתי הקברות הענקיים של העם היהודי.

הערכה מעניקה סדר של טקס מאורגן, אולם היא מותירה גם מרחב רב לדמיון, ליצירתיות אישית של כל משפחה, קהילה ומוסד. היא משלבת בין האבדון והחידלון לבין ראיית התקומה כקו רקיע אופטימי המאיר את חשכת הימים ההם.

נשמח לשמוע הערות והארות וכן חוויות שעלו בעקבות קיום טקסים על בסיס ערכה זו.

זיכרון העבר הוא המפתח לעתיד.

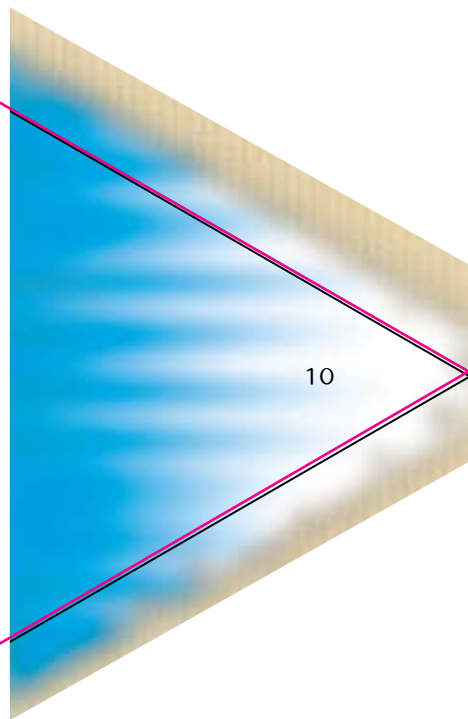
בכבוד רב

שאול מיידליש

מתוך ספרו של
ישראל אלפרד גליק ז"ל,
"השואה שלי"
ציורים שצויר בהיותו באושוויץ

פרופ' שושנה וייס

נולד ב-1935 בפולין, ניצול שואה. חי בישראל.
ב-1985 חזר לפולין לראשונה, כחבר כנסת, עם
קבוצת ניצולים מילדי מנגלה שבאו לציין ארבעים
שנה לשחרור אושוויץ.
פחפסור למדע המדינה. בין תפקידיו כיהן כיושב ראש
הכנסת ה-13, שגריר ישראל בפולין ויושב ראש מועצת
יד ושם.

השואה היא האירוע המחריד, הזדוני והאובדני ביותר בתולדות העם היהודי והאנושות.

השואה היא מתן פסק דין מוות בעיניי לעם שלם, וביצוע גזר הדין בשיטות שטניות לאורך שש שנים ויותר, קבל עם ועולם. השואה התחוללה כמעט באין פוצה פה מצד ראשי האומות החופשיות, ותוך עידוד ושיתוף פעולה מצד חלק מעמי אירופה, ולא רק (גם המופתי אל חוסייני), וככזו - היא תמצית הזוועה.

מי שאיבדו את יקיריהם, לסוגיהם ולדורותיהם, את קהילותיהם, שלישי מעמם, לא מסוגלים, לא רוצים לשכוח וגם לא לסלוח.

רבות הן צורות הזיכרון הציבוריות, ומתגוננות מדור לדור, אך טרם גובשה מסורת מוצקה של אבל ברמת המשפחה.

רעיון **הגחלת** מציג בפנינו אפשרות של הפרטה משפחתית של האבל הציבורי, הממלכתי והלאומי. יום יבוא וזו תהא צורת האזכרה המרכזית, הנפוצה והחשובה מכל.

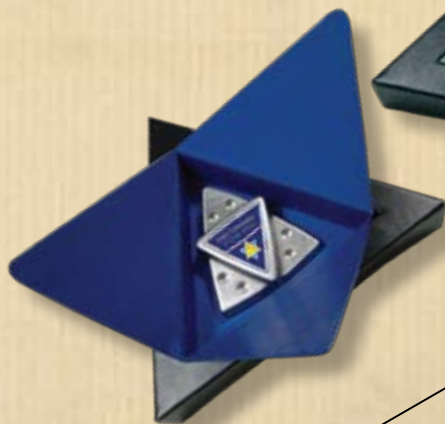
פרופ' שושנה וייס

ניצול שואה

פתיחת הטקס

שיר המעלות, תהילים קכ"א

אשא עיני אל ההרים, מאין יבוא עזרי.
עזרי, מעם ה', עושה שמים וארץ.
אל ייתן למוט רגלך: אל ינום שומרך.
הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל.
ה' שומרך ה' צלך על יד ימינך.
יומם השמש לא יככה וירח בלילה.
ה' ישמרך מכל רע ישמור את נפשך.
ה' ישמור צאתך ובואך מעתה ועד עולם.

Ember To Remember
בחלת הזיכרון

נר ראשון

**אני מתכבד/ת להדליק נר ראשון
נר הזיכרון,**

בשם משפחתי ובשם מדינת ישראל, לזכר היהודים שנספו
בשואה ומקום ועת קבורתם לא ידוע.

יהי זכרם ברוך!

הזיכרון הוא ערך חשוב לנו - לעם היהודי, ברובד הפרטי
וברובד החברתי והלאומי.
קורבנות השואה ביקשו שנזכור אותם בעודם צועדים למוות.
בקשתם האחרונה של אסירי המחנות היא לקיים את
הזיכרון עד דור אחרון.

יעקב וורניק

לא נח ולא שקט, עד
אשר הקים את דגם מחנה
המוות טרבלינקה הניצב במוזיאון
לוחמי הגטאות. הדגם נחנך עם פתיחת
המוזיאון, ביום הזיכרון לשואה ולגבורה
בשנת 1959, שלוש עשרה שנים לפני פטירתו.

קטעי מחשבות מעיזבונו ומתוך מבוא ל"שנה בטרבלינקה":

**הריני סוּחב על כתפי מאה דורות. קשה לי.
כה קשה לי. אולם הן לעת עתה מוכרח אני לסחוב.
אני רוצה ואני מוכרח, אני, שראיתי השמדת שלושה
דורות, מוכרח אני לחיות עבור הבאים.
כל העולם מוכרח להכיר ולדעת את מעשי הזוועה
של הפושעים הללו. דורות על דורות יקללום.
דווקא עלי לגרום לכך.
אף הדמיון הנועז ביותר לא יוכל לתאר זאת. ברצוני
למסור הכל בנאמנות.
ידע נא האדם, ידע נא העולם כולו
מה פירושה של "תרבות מערב".
אני התעניתי**

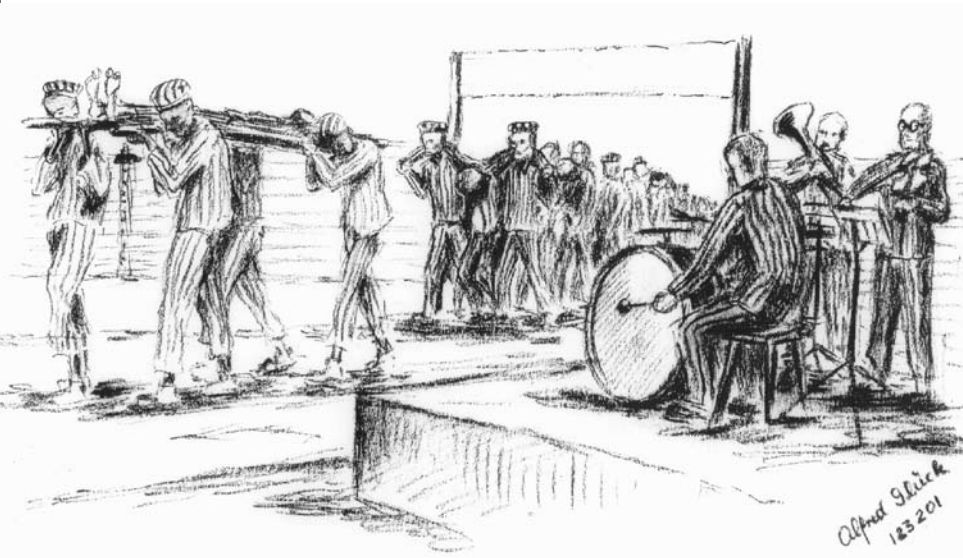
**בהובלי
מיליונים לכליה.
ייוודע נא למיליונים,
זוהי מטרת חיי היחידה.
בבדידות ובשקט הריני מעביר הכל
בזיכרוני ומוסר בכנות.
הבדידות והשקט הם רעיי הנאמנים.**

הובא לדפוס על ידי יעל לוי-גורדון, בתו של יעקב וורניק

העיירה בוערת

**מילים: מרדכי גבירטיג
עברית: אברהם לוינסון**

**"אחים, שריפה! שריפה!
עיירתנו בוערת כולה,
בה רוחות שחורות יסערו,
להבות חורבן יבערו,
עקבותיה לא נשארו,
היא עולה באש"....**

מתוך ספרו של
ישראל אלפרד גליק ז"ל,
"השואה שלי",
ציורים שצייר בהיותו באושוויץ

Ember To Remember
גחלת הזיכרון

16

נר שני

**אני מתכבד/ת להדליק נר שני
נר החיים לניצולי השואה**

אתם, ששרדתם את התופת

והקמתם משפחות חדשות

בארץ ישראל ובעולם כולו.

אתם, שלחמתם בגטאות, במחנות עבודה וביערות.

אתם, שעמדתם בפני מצב ללא מנוס, מול גורל כפוי.

אתם, ששרדתם ובחרתם לחיות.

בזכותכם אנחנו כאן היום!

בני העם היהודי בכל
תפוצות הגולה, אליו הגיעה
השוואה, מזרח אירופה, מערבה
ומרכזה, וכן בקרב יהודי יוון, צפון
אפריקה, לוב ותוניס, חשו את אימת האבדון.

אנו עומדים משתאים מול היכולת המופלאה שלכם,
ליצור חיים חדשים ולהקיץ ל"בוקר חדש".

החיים היו עבורכם משאת נפש, להם הקדשתם את כל
כוחותיכם.

אתם עבורנו סמל ודוגמא לחיוניות, הישרדות וכוח.

18

חייכם אינם "סתם" חיים !

אלו חיים של מוסר, אהבת עולם,

אהבת האדם ושאיפה לשלום !

מצבה שתגיע עד השמים

מיומנה של דוניה רוזן:

קטע זה כתבה דוניה רוזן כשהייתה בת 12, בעת שהסתתרה ביער לאחר רצח בני משפחתה. דוניה רוזן שרדה ועלתה לישראל.

23.6.1943

"חסרה אני מילים, אבל מוכרחה אני לכתוב, מוכרחה, רוצה אני לבקשכם שלא תשכחו את המתים. רוצה אני להתחנן בפניכם ולבקשכם בכל לשון של בקשה שתנקמו את נקמתנו. רוצה אני שתקימו יד לנו - מצבה שתגיע עד השמים, ציון שיראה אותו העולם כולו - פסל לא משיש ולא מאבן, אלא ממעשים טובים, כי מאמינה אני באמונה שלימה, שרק מצבה כזאת עשויה להבטיח לכם ולילדיכם עתיד טוב יותר..."

מתוך יידי היער, דוניה רוזן,

מהדורה ראשונה 1954, שניה 1985,

באדיבות יד ושם

נר שלישי

אני מתכבד/ת להדליק נר שלישי

**נר לגבורת הפרטיזנים
ומורדי הגטאות**

לעוז רוחם של הלוחמים אשר נשאו על גבם נשק, לחמו בשארית כוחותיהם למען הנצחתו של העם היהודי. עליהם נאמר: "נצח ישראל לא ישקר" וכל זאת, בדרך לא דרך, כאשר רק בדל של פת לחם, מים מעופשים, קליפת תפוחי אדמה החייו את נפשם!

גבורה - היא קרב ההשרדות

היומיומי של אלפי הנמלטים על נפשם.

גבורה - היא להיות ילד או נער בשואה, המחפש פת

לחם למשפחה, בורח מן הגטו ושב אליו חזרה.

גבורה - היא לשרוד את השואה, למצוא

את הכוחות לבניית חיים חדשים

והקמת משפחה.

שיר הפרטיזנים היהודים

מילים: הירש גליק

תרגום: אברהם שלונסקי

אל נא תאמר: הנה דרכי האחרונה,
את אור היום הסתירו שמי העננה.
זה יום נכספנו לו עוד יעל ויבוא,
ומצעדנו עוד ירעים: אנחנו פה!

מארץ התמר עד ירکتו כפורים
אנחנו פה במכאובות ויסורים
ובאשר טפת דמנו שם נגרה
הלא ינוב עוד עז רוחנו בגבורה.

עמוד השחר על יומנו אור יהל.
עם הצורר יחל תמולנו כמו צל.
אך אם חלילה יאחר לבוא האור
כמו סיסמה יהא השיר מדור לדור.

בכתב הדם והעופרת הוא נכתב;
הוא לא שירת צפור הדרור והמרחב,
כי בין קירות נופלים שרוהו כל העם,
יחדיו שרוהו ונאגאנים בידם.

על כן אל נא תאמר: דרכי האחרונה
את אור היום הסתירו שמי העננה.
זה יום נכספנו לו עוד יעל ויבוא,
ומצעדנו עוד ירעים: אנחנו פה!

Ember To Remember
בחלת הזיכרון

נר רביעי

**אני מתכבד/ת להדליק
נר רביעי**

נר המשפחה

נר זה דולק עבורנו ועבור הדורות הבאים, למען קיום
המשפחה והמשכיות צוואת הורינו לזכור.

אנו נושאים את **גחלת** הדורות, המחזקת את הקשר שלנו
עם ילדינו ועם עברנו.

המשפחה - היא המענה של העם היהודי לזוועות השואה
ולהקמתו של הבית היהודי!

נמצאים עימנו דור שני ושלישי, בנים ובנות, נכדים ונכדות,
אשר שאבו את כוח ההשרדות מהוריהם והורי הוריהם
והקימו משפחות לתפארת העם היהודי ומדינת ישראל.

בזכות זו מועברת **הגחלת**, מדור לדור וכך
נשמרת הלכידות המשפחתית.

תהא **גחלת**

זיכרון השואה, הצרובה

בבשרכם מסר לדורות

הבאים. זיכרון אוניברסלי זה בא

לתעד ולשמר את המורשת שהותרתם

לנו - מורשת של מוסריות ואחוזה. אנו מבטיחים

להעמיק את ההזדהות היהודית בעולם עם גורל עמנו,

ומבטיחים כמחויבות אישית את המשכיות החיים היהודיים.

דור הולך ודור בא, ואנו נספר זאת לדורות הבאים!

לכל איש / יש שם זלדה

לְכֹל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
 שְׁנַתְנוּ לוֹ חֲטָאִיו
 וְנַתְנָה לוֹ כְּמִיּהָתוֹ
 לְכֹל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
 שְׁנַתְנוּ לוֹ שׁוֹנְאָיו
 וְנַתְנָה לוֹ אַהֲבָתוֹ
 לְכֹל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
 שְׁנַתְנוּ לוֹ חֲבִיּוֹ
 וְנַתְנָה לוֹ מְלֹאכְתּוֹ
 לְכֹל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
 שְׁנַתְנוּ לוֹ תְּקוּפּוֹת הַשָּׁנָה
 וְנַתֵּן לוֹ עוֹרוֹנוֹ
 לְכֹל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
 שְׁנַתְנוּ לוֹ הַיָּם
 וְנַתֵּן לוֹ
 מוֹתוֹ.

לְכֹל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
 שְׁנַתְנוּ לוֹ אֱלֹהִים
 וְנַתְנָה לוֹ אֲבִיו וְאִמּוֹ
 לְכֹל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
 שְׁנַתְנוּ לוֹ קוֹמָתוֹ
 וְאִפֵּן חֵיוֹכוֹ
 וְנַתֵּן לוֹ הָאָרֶץ
 לְכֹל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
 שְׁנַתְנוּ לוֹ הַהָרִים
 וְנַתְנָה לוֹ כְּתָלָיו
 לְכֹל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
 שְׁנַתְנוּ לוֹ הַמַּדְלוֹת
 וְנַתְנָה לוֹ שְׂכָנָיו

Ember To Remember

נחלת הזיכרון

26

נר חמישי

אני מתכבד/ת להדליק נר חמישי

נר הכרת הטוב

למען חסידי אומות העולם, אשר שמו נפשם בכסם להצלת יחידים מן העם היהודי.

חסידי אומות העולם, שמעשיהם משמשים מופת וסמל להתנהגות אנושית ולאמונה ברוח האדם.

הם, שנחשפו לדילמות ערכיות, לקשיים, ללבטים ולאומץ הכרוך במעשיהם.

הם, שלא בקשו מאומה למען עצמם, אלא נתנו את היקר להם, ואף את חייהם, למען גאולתו וחיו של ילד יהודי אחד!

הם, שבחירתם במעשה ההצלה מעצימה את אלו, שעמדו מנגד, בחרו לשתוק ולהביט מהצד.

להם התודה והברכה!

**כל המאבד
נפש אחת
כאילו איבד עולם מלא,**

**וכל המקיים נפש אחת,
כאילו קיים עולם מלא**

מסכת סנהדרין פרק ד' פסוק ה'

חסידי אומות העולם

חיים חפר

**אני שומע את הכינוי "חסידי האומות",
ואני מנסה לחשוב על האנשים, שנתנו מסתור ומחסה.
אני מנסה לחשוב, ושומע ושואל: לו הייתי במקומם
מה הייתי עושה?
האם אני, בתוך אוקיינוס של שנאה, מול עולם
מתמוטט ובוער,
האם אני הייתי נותן מסתור לבן עם אחר?**

**האם אני הייתי מוכן?
האם בני משפחתי היו מוכנים לחיות
בפחד**

**מתמיד כזה
בתוך**

הרחוב,
בין השכנים?
לחלום בלילות את
צעדם הכבד והמאיים של
התליינים?
מוכן להמשיך ולהלך בין מטחי היריות
ולהבי הסכינים
בתוך לחשי הרכילות ומלמולי השמועות ותקות
המלשינים

וכל זאת לא לילה אחד, לא חודש, אלא שנים!
וכל זאת - בלי לבקש שכר מן הקורבנות, רק את לחיצת ידם.
וכל זאת - רק מפני שאדם לאדם חייב להיות אדם.
ואני חוזר ושואל את עצמי, עכשיו ומכאן:
האם אני, האם אני הייתי מוכן?

בתוך המלחמה הנוראה - הם הם שעמדו יום יום בקרב,
והם הצדיקים שבסדום, שבזכותם העולם לא חרב.
הם, בתולדותיו של עמי הרצוח, החנוק, הירווי והמת,
היו עמודי החסד והרחמים, שעליהם העולם עומד.
ובפניהם, בפני גבורתם, שהיא עדיין לנו חידה

אנחנו, היהודים, נרכין את ראשנו
- בתודה.

נר שישי

אני מתכבד/ת להדליק נר שישי

נר התקומה

למען קיומה הריבוני של מדינת ישראל. תהא זו **גחלת התקומה** לעולמי-עד למען הניצולים, בניהם, נכדיהם ושאר עם ישראל בכל תפוצות הגולה עד דור אחרון!

המאורע הגדול ביותר, אשר ארע לעמנו לאחר "תקופת החשיכה" הוא הקמת מדינת ישראל.

זוהי מדינה יהודית, ריבונית, עצמאית וגאה, עם ממשלה, צבא, המנון ודגל.

ערך **התקומה** ליווה את העם היהודי מזה דורות רבים.

הקמת המדינה - הניצחון שלנו!

עם ישראל חי!!!

כמה נחוצה לנו מולדת

משה פלינקר
שיצא באחד ממשלוחי המוות מבלגיה
כתב ביומנו:

"רק עכשיו אני מבין

.כמה נחוצה לנו מולדת.

כמה דרושה לנו ארץ,

שבה נוכל לשבת במנוחה,

בשלווה ובהשקט.

כאן, כשכל העם יושב בארצו.

הוי, כמה אהובה לי מולדתי!"

Ember To Remember
בחלת הזיכרון

הליכה לקיסריה

מילים: חנה סנש

אלי, אלי, שלא יגמר לעולם

החול והים

רשרוש של המים

ברק השמים

תפילת האדם!

**כדי לשקף את ניצחון העם היהודי,
נשזור בערב זה רגע של שמחה -
נרים כוס לחיי מדינת ישראל!**

מוזגים כוס יין
ומברכים על היין

**"ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם,
בורא פרי הגפן"**

ונשאים תפילה
לשלום המדינה:

תפילה לשלום המדינה

הרב יצחק אייזיק הלוי הרצוג

הרב הראשי לישראל,
יום העצמאות הראשון, תש"ח

אֲבִינוּ שְׁבִטִים,

צוּר יִשְׂרָאֵל וּגּוֹאֲלוֹ,

בְּרַךְ אֶת מְדִינַת יִשְׂרָאֵל,

רֵאשִׁית צְמִיחַת גְּאֻלַּתֵּנוּ.

הִנֵּן עֲלֶיהָ בְּאֵבֶרֶת חֶסֶדְךָ

וּפְרוֹשׁ עֲלֶיהָ סֶכֶת שְׁלוֹמְךָ

וְשַׁלַּח אֹרֶךְ וְאַמְתָּךְ לְרֵאשִׁיָּהּ,

שְׂרִיָּה וְיוֹצֵצִיָּה,

וְתִקְנֵם בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ

וְנַתַּת שְׁלוֹם בְּאַרְצְךָ,

וְשִׂמַחַת עוֹלָם לְיוֹשְׁבֵיהָ.

וְנֹאמַר: אָמֵן.

נבואת נחמה

ירמיהו כ"ג, ז-ח:

לְכֵן הִנֵּה-יָמִים בָּאִים, נֶאֱמַר-יְהוָה; וְלֹא-יֵאמְרוּ עוֹד חַי-יְהוָה,
אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. כִּי אִם-חַי-
יְהוָה, אֲשֶׁר הֶעֱלָה וְאֲשֶׁר הֵבִיא אֶת-זֶרַע בֵּית יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
צִפּוֹנָה, וּמְכַל הָאָרְצוֹת, אֲשֶׁר הִדְחִיתִים שָׁם; וַיֵּשְׁבוּ, עַל-
אֲדָמָתָם.

התקווה

מילים: נפתלי הרץ אימבר

כל עוד בלבב פנימה

נפש יהודי הומיה

ולפאתי מזרח קדימה

עין לציון צופיה

עוד לא אבדה תקוותנו

התקווה בת שנות אלפים

להיות עם חופשי בארצנו

ארץ ציון וירושלים

37

דפי המשפחה שלי

כאן המקום להצגת תמונות וסיפורים הקשורים למשפחה, שורשיה וזיקתה לגלויות ולתפוצות.

My family pages

These pages are for presenting family photographs and stories that relate to the family's roots and history.

דפי המשפחה שלי

כאן המקום להצגת תמונות וסיפורים הקשורים למשפחה, שורשיה וזיקתה לגלויות ולתפוצות.

My family pages

These pages are for presenting family photographs and stories that relate to the family's roots and history.